

לא א מ"ו ט"ט מהל' ו
לשון חכ"י ו' כג
פס"ח ולשון פ"ט ע"ט
ה"ט ס' ק"ב ע"ט י"א

אדמו"ן אומר וכו' בשביל שאני זכר הפסדתי. א"ע"ג דלמך
לקמן יכל מקום שאמר רבן גמליאל ירושה אני את
דברי אדמו"ן הלכה כמותו, ומהוא פסיקא פריך הש"ס לקמן
אלמא דכ"י הוי עיקר מ"ו אומר ר"ת לית הלכתא כוותיה בזה
דאש כגויא דגמרא ללא כוותיה
לעיל בפ"ק נערה (דף מ"ג וס"ג)
אמר רבי אסי א"ר יוחנן עשו
אלמנה אלל הבת כבת אלל אחין
בנכסים מועטים אלמא סהם דבריו
כרבנן ועוד לעיל פ' ה"ט (דף
ק"י). אמרי' יומאים שקדמו ומכרו
בנכסים מועטים מה שמכרו מכרו
בשומא דה"ס רבנן ברביש מי שמת
(ב"ב דף ק"ט): ואומר ר"ת דהיינו
טעמא דאדמו"ן לאו לאלפוגי אלמלא
דחכמים אתא אלל מתמה בעלמא
הוא, ור"ג נמי דלמך בזהיא ירושה
אני את דברי אדמו"ן לאו משום פסק
דין אלל משום שיש ודאי לתמוה:
אמר רבא דעסיק באורייתא ירית.
בתמיה קאסיס מתי קמתמה

י"ל די אהא א"ר י"ט

לו ב מ"ו פ"ג מהלכות
טוען ונטען הלכה יא
כמה עשוני זה טור ט"ע
ק"מ סו"מ פ"ה טע"ז י"ב
ל"ז ג"ר מ"ו ט"ז ס"ה הלכה
י"ג ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
מ"ג ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז

מ"ג ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז

[ש"ס] טע"ז ח"ס ב"ב
קל"ט: ס"דא חכ"י ר"ג
רוהא חכ"י

י"ט
י"ט
י"ט

רבא אין ה"ג כדלמך לעיל בפ"ק
נערה (דף מ"ג וס"ג) מלוא לזון את
הבנות וק"ו לבנים דעוסקין בתורה
ואר"ת דלא דמי לעיל גבי מלוא יט
מלוא לזון הבנים יותר מן הבנות אבל
הכא שמת האב ירושקא קא שקלי
מן הסוקא קא מתמה רבא אמילתיה
דלדמו"ן דקא בעי למימר דעסיקא
בתורה יטול ירושה ואם לא יעסק
לא יטלנה וי"ל דהכא מיירי בבנים
גדולים ולכ"י פריך מלן דעסיק כ"ו
אלל לעיל מלוא לזון את הבנים בבנים
קטנים מיירי משום דכולם עומדים
בעסקא בתורה דלמך ק"ו לבנים
ולכ"י אין פריך מלן דעסקא דכולם
הן עומדים לעסקא בתורה:

שמע

מ"נה מודרבנן טענו חמין
ושעורים וכו'. תימה מתי
פריך לר"ג מדרבנן והלא איכא אדמו"ן
דקאי כותיה וכו' תימא משום דרביס
גינה אדרבה אית לן למימר כדלמון
הלכתא כותיה ואומר רבי דמכילהו
פריך דמשמע דלדמו"ן מודה בחמין
ושעורים דמיפטר מללא נקט חמין
ושעורים אלל נקט כדי (א"י וס"ג)
דכרימון בקליפתו דמי כדבעי למימר
לקמן רב שימי בר אבי שאיט יודע
הגמרא אלמתי הוי נקטי האי לישנא
דכדי שמן ומייה לאחר שידע דאיכא
לאפלוגיניה ביש בלשון הזה לשון
קנקנים פריך איפכא גימא תייה
ציובתא דרב חייל בר אבא ואפילו
הכי משני נעשה כמי שטענו רימון
בקליפתו: **אי** הכי מ"ט דלדמו"ן.
תימה מתי קא קשיא ליה הא אשכחן
ר"ג דאית ליה האי סברא דמיחייב
בטענו לו חמין והודה לו בשעורים
כתקן ב"ב שטענה דריינין (שטענות לה:
ושם) וגראה דה"ק וי הכי מ"ט דלדמו"ן
והודה לו בחלד מן מייחייב אלל
במעמדה אלל לא פסק במעמדה אפי'
ליה למימר הואיל ופסק במעמדה
תנאה אלל גדולה הואיל ובמעמדה התנה הרי הוא כמו שהיא עלמה הנטית:

כ"סופא מי לית ליה (6) איתתא נמי אית ליה
הנאה בהדיא הנאה דמיכסיף מיניה: **מתני'**
אדמו"ן אומר **שבועה**. *מי שמת והניח בנים
ובנות **בזמן שהנכסים מרובין** הבנים יורשים
והבנות נזונות, ו**בנכסים מועטים** הבנות יזונו
והבנים יחזרו על הפתחים **אדמו"ן** אומר
בשביל שאני זכר הפסדתי, **אמר רבן גמליאל**
בואה אני את דברי אדמו"ן: ג"מ מתי קאמר
אמר אביי ה"ק בשביל שאני זכר וראוי
לעסק בתורה הפסדתי: **אמר רבא מאן**
דעסיק בתורה הוא דירית **מאן** דלא עסיק
בתורה לא ירית? אלא **אמר רבא** הכי קאמר
בשביל שאני זכר וראוי לירש בנכסים מרובין
הפסדתי בנכסים מועטים: **מתני'** *הטוען
את חבירו פדי שמן והודה בקנקנים **אדמו"ן**
אומר הואיל והודה במקצת הטענה ישבע
נחב"א אין הודאת מקצת ממין הטענה אומר
רבן גמליאל בואה אני את דברי אדמו"ן:
ג"מ שמע מינה לרבנן *טענו חמין ושעורין
והודה בשעורין פסור לימא תהוי תיובתא
דרב נחמן אומר שמואל **דא"ר נחמן אומר**
שמואל טענו חמין ושעורים והודה לו באחד
מן חייב: **אמר רב יוחנן** אמר רב במיטענו
בדהאי דיני מ"ט **דלדמו"ן** אלא **אמר רבא**
בד"ר נלמא **היבא דאמר ליה מלא עשרה**
כדי שמן יש לי בברך שמן קטעין ליה קנקנים
לא קטעין ליה עשרה כדי שמן מלאים יש
לי אצלך שמן וקנקנים קטעין ליה **ב"ב**
היבא דאמר ליה עשרה כדי שמן יש לי
אצלך **אדמו"ן** אומר יש בלשון הזה לשון
קנקנים **נחב"א** סברי אין בלשון הזה לשון
קנקנים, אלא **שמעמא דאין** בלשון הזה לשון
קנקנים הא יש בלשון הזה לשון קנקנים חייב
לימא תייה תיובתא דר' חייל בר אבא **דא"ר**
רביא בר אבא טענו חמין ושעורים והודה לו
באחד מהם פסור: **אמר רב שימי בר אשי**
נעשה כמי שטענו רימון בקליפתו מתקוף
לה רבינא רימון בלא קליפתו לא מינמר שמן
מינמר בלא קנקנים **אלא** הכא במאי עסקינן
דא"ר לית עשרה כדי שמן יש לי אצלך
נחב"א ליה אידך שמן לא היו דברים מעולם,
קנקנים נמי חמשה אית לך וחמשה
לית לך: **אדמו"ן** אומר יש בלשון הזה
לשון קנקנים ומנו דקמשתבע אקנקנים
משתבע נמי אשמן על ידי לגול רבנן
סברי אין בלשון הזה לשון קנקנים, מה שמענו לא הודה לו, ומה
שהודה לו לא מענו: **מתני'** הפוסק מעות לחתנו ופשט לו את הרגל
תשב

כ"סופא מי לית ליה. דקא מיכסיף מן המלוא המיד הלך א' רבן
היא דלמך לטעין חוב ליה ע"מ לפרוע ופרע חבירו בשבילי חייב
לשלם וגבי מודר הנאה ממילה היא ואכסרי, ליה ע"מ שלא לפרוע
נמי הנאה היא וממילה מחיל גביה ואכסר אלל חמין היא ובין במוכ
העומד לפרוע ע"מ מחיל שלל לפרוע
לית ליה גביה מידי ולאו ממילה היא
ואע"ג דלקליה מפרעון ומכסופא:
מתני' נכסים מועטים. מפרש
בבבא דתרא שאין בהן פרנסת שנים
עשר חדש לזכרים ולנקבות: **הבנות**
יוזנו וסבכים ישלנו על הפתחים.
הקנת חכמים היא: הפסדתי. בתמיה:
ג"מ מתי קאמר. אם בשביל שאני
זכר הפסדתי משמע אם בשביל שאני
זכר וכתי יפה הפסדתי ונחא יפני
קמו: **מתני'** והודה לו בקנקנים.
רקיס בלל שמן: **ג"מ** בטענו מדה.
לא חבע ממנו קנקנים אלל שמן
הפקדתי אללך ומתי קאמר דקדתי
מתני' מדה: מלל עשרה כדי שמן
דכוי ליה טענו חמין והודה לו
בשעורים: **בבבא**. זכר שלפני
הבד: **קנקנים** לא טעין ליה. וכי
הודה לו בקנקנים לאו הודאה
היא: **כדיס מלאים**. כדיס ושמן
משמע: **עשרה כדי שמן**. ולא
אמר מלאים: יש בלשון הזה לשון
קנקנים. כיון דלא אמר ליה מלא
עשרה אין זה טענו מדה אלל עשרה
כדיס מלאים והוא ליה טענו חמין
ושעורים: **אלל טעמא כ"ו**. לשון קנסיס
הוא לאחוזי למלן דלמך פסור
דדוקיא דמתני' כרב נחמן מדקדתי
הטוען את חבירו כדי שמן ולא קנסי
כדיס מלאים כמי שטעין מינה
דמשום דאין בלשון הזה לשון קנקנים
פטרי רבנן הא חס טבעו טיבה חייב:
נעשה כמי שטענו רימון בקליפתו
לא דמו כדיס ושמן לחמין ושעורים
דכולי מלל מילתא הוא וממין הטענה
הוא: **בלל** קנקנים מנמר
בבבא: **אלל הכא במאי עסקינן**. כ"ו
אלל לא תימא כמו שטעין מינה
ר' חייל מוקי למחתימן כגון שהודה
במקל קנקנים ומקלחם כבר
דבקנקנים גופייהו איכא כפירה
והודאה וזי יש בלשון התביעה לשון
קנקנים מייחייב עלייהו שבעה
ושבעה דשמן דקא מייחייב דלדמו"ן
משום נלגנו היא דקסבר שי בלשון
התביעה לשון קנקנים: **מתני'**
ופשט לו את הרגל. לשון בזיון הוא
ואומר נושא שאיט חס לדבריו טול טיט
שעל גבי רגלי ב"א ואי שמעתי תלה
אורי על פן ואין לי מה ליתן: **ג"מ**
במה

ט"ז ט"ז ט"ז

כ"ב קל"ט

ט"ז ק"ט

שטענות לה:

* ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז

(כ"ק לה: כ"ט. דף ק"ג)
שטענות מ.

* ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז

הגהות ה"ב
(6) ג"מ מי לית ליה
לישא אחרינה חס נמי
ק"ט ליה: (בבא)
מ"א דל"ז כ"י ט"ז

ט"ז ט"ז כ"י ט"ז

* ג"מ ר"ג
ז"ן כ"ז ז"ן ז"ן ז"ן ז"ן ז"ן ז"ן

הגהות מהר"ב
גרשברג

[א] ג"מ חס נמי אית
ליה כהא כתיבא כהא
דמיכסיף מיניה. לכאורה
לישא ימרה הוא וכן
בגדלים דף ל"ג ט"ז
בשעורין תרין זה לא
זכר וכן נהאש עפ"ש
כאן שאל היה זה גניבתו
אלל דאיתי למתשל
גרים לישא אחרינה חס
מיו וכו' ע"ל ובתימן בין
שתי הלשונות דללושא
קמא לא חביב האה
גמורה אלל לישא אהר
אף כ"סופא חביב האה:
[ב] רש"י ד"ה ופשט לו
את הרגל כ"ו ואי שמעתי
תלה אחי כרגל על פן
וכ"ו כ"ל. זכר בשע
מקובל:

תשב

היה חמין ושעורים והודה לו באחד
מן חייב: אמר רב יוחנן אמר רב במיטענו
בדהאי דיני מ"ט דלדמו"ן אלא אמר רבא
בד"ר נלמא היבא דאמר ליה מלא עשרה
כדי שמן יש לי בברך שמן קטעין ליה
קנקנים לא קטעין ליה עשרה כדי שמן
מלאים יש לי אצלך שמן וקנקנים קטעין
ליה **ב"ב** היבא דאמר ליה עשרה כדי
שמן יש לי אצלך **אדמו"ן** אומר יש
בלשון הזה לשון קנקנים **נחב"א** סברי
אין בלשון הזה לשון קנקנים, אלא
שמעמא דאין בלשון הזה לשון קנקנים
הא יש בלשון הזה לשון קנקנים חייב
לימא תייה תיובתא דר' חייל בר אבא
דא"ר רביא בר אבא טענו חמין ושעורים
והודה לו באחד מהם פסור: אמר רב שימי
בר אשי נעשה כמי שטענו רימון בקליפתו
מתקוף לה רבינא רימון בלא קליפתו לא
מינמר שמן מינמר בלא קנקנים **אלא**
הכא במאי עסקינן **דא"ר** לית עשרה
כדי שמן יש לי אצלך **נחב"א** ליה אידך
שמן לא היו דברים מעולם, קנקנים נמי
חמשה אית לך וחמשה לית לך: **אדמו"ן**
אומר יש בלשון הזה לשון קנקנים ומנו
דקמשתבע אקנקנים משתבע נמי אשמן
על ידי לגול רבנן סברי אין בלשון הזה
לשון קנקנים, מה שמענו לא הודה לו, ומה
שהודה לו לא מענו: **מתני'** הפוסק מעות
לחתנו ופשט לו את הרגל תשב

היה חמין ושעורים והודה לו באחד
מן חייב: אמר רב יוחנן אמר רב במיטענו
בדהאי דיני מ"ט דלדמו"ן אלא אמר רבא
בד"ר נלמא היבא דאמר ליה מלא עשרה
כדי שמן יש לי בברך שמן קטעין ליה
קנקנים לא קטעין ליה עשרה כדי שמן
מלאים יש לי אצלך שמן וקנקנים קטעין
ליה **ב"ב** היבא דאמר ליה עשרה כדי
שמן יש לי אצלך **אדמו"ן** אומר יש
בלשון הזה לשון קנקנים **נחב"א** סברי
אין בלשון הזה לשון קנקנים, אלא
שמעמא דאין בלשון הזה לשון קנקנים
הא יש בלשון הזה לשון קנקנים חייב
לימא תייה תיובתא דר' חייל בר אבא
דא"ר רביא בר אבא טענו חמין ושעורים
והודה לו באחד מהם פסור: אמר רב שימי
בר אשי נעשה כמי שטענו רימון בקליפתו
מתקוף לה רבינא רימון בלא קליפתו לא
מינמר שמן מינמר בלא קנקנים **אלא**
הכא במאי עסקינן **דא"ר** לית עשרה
כדי שמן יש לי אצלך **נחב"א** ליה אידך
שמן לא היו דברים מעולם, קנקנים נמי
חמשה אית לך וחמשה לית לך: **אדמו"ן**
אומר יש בלשון הזה לשון קנקנים ומנו
דקמשתבע אקנקנים משתבע נמי אשמן
על ידי לגול רבנן סברי אין בלשון הזה
לשון קנקנים, מה שמענו לא הודה לו, ומה
שהודה לו לא מענו: **מתני'** הפוסק מעות
לחתנו ופשט לו את הרגל תשב